

455

פרוטוקול מס' 70/א

מישיבת וועדת הכספים

ביום ב', ט"ו באדר תשס"ז - 27.2.56 בטעה 16.00

ג ו ר כ ח י ם :

חברי הוועדה:

- י. גורי - יו"ר
- א. אפרתי
- י. בדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- נ. לויין
- ז. סוזאייב
- י. ספיר

סוזטנים:

מר ת. ברוש - נציב מס הכנסה
גב' י. ליכרמן - ס"ס מזכיר הוועדה
מר ספירבק.

סדר-היום:

דיון במס-ההכנסה.

- - -

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

י. בדר:

אני מבקש לדחות את הישיבה. הפורום איננו
סתאים. איני רוצה רק לשאול שאלות, אלא
לנסות לשכנע את החברים, ובפורום כזה אין את מי לשכנע.

היו"ר י. גורי:

בתקנון וועדות הכנסה נאמר בפירוט, כי כל
ישיבה של וועדה בכל סנין מסתפיים היא
לגיטימית.

י. בדר:

אולם אפשר להעמיד הצעה כזאת להצבעה.

היו"ר י. גורי:

בכונן, אולם גם הבקשה של היו"ר לא להציע
הצעות כאלה היא לגיטימית. אני חושב כי זה
עלול לקפח את הדיון ולא להוסיף עליו.

י. ספיר:

קיימת גם אתיקה חברית. מתקבל הרושם שחברי
הקואליציה לא רואים צורך לבוא לישיבות.
הם חושבים כנראה כי אין על מה לשבת ולשם מה לבטל זמן. ואילו
האופוזיציה - זו הרי יכולה לדבר אל העצים ואל האבנים. שיטה כזאת
סורידה סכנון הוועדה. אני אומר את דברי בכנות.

היו"ר י. גורלי:

אני שותף להערותך וכתרעם יחד אתך, אבל אי אפשר לוטר כי זה הנוסח הכללי של העבודה בוועדת הכספים. אין זה שכיח כל כך, טוב שנאמרו הדברים, ואני אדאג שהם יגיעו לידיעת החברים. אולם אין להסיק מכך מסקנה שיש לנעול את הישיבה. זה לא רצוי מהטעם שהזכרתי אולם גם מפני טעם נוסף: אלה שכבר באו אינם חייבים לבזבז את זמנם. איני מבין מדוע צריך להענישם. צריך להיות יחס של כבוד גם לאלה שבאו.

י. בדר:

אין לי דרך אחת ללמד את האנשים לקח מאשר להציע לדחות את הישיבה של היום. יש לי כבוד לאלה שבאו, אולם אני רוצה ללמד אנשים אלה לקח, וזוהי הדרך הפרלמנטרית. בישיבה האחרונה הוחלט לפי הצעתו של אדוני היו"ר לקיים את הישיבה אשר תסתיים שעה אחת לפני ישיבת סליאת הכנסת. הצביעו הצעתך זו וברוב קולות היא נתקבלה, דבר שהוא בניגוד לכבוד הוועדה ובניגוד ליחס החברי בה. אולם מה קרה? - הסתכלתי באולם וראיתי שאני וחברי שהאופוזיציה היחידים שנשארו. אלה שהצביעו בעד הצעתך יצאו והלכו.

אני מציע איפוא הצעתי זו ברצינות, וחובתו

של אדוני להצביעה.

היו"ר י. גורלי:

אני מבקש אותך לא להעמיד את השאלה הזאת להצבעה. אם תעמוד על כך - אנעל את הישיבה בלי הצבעה. איני יכול לנהל ישיבה כאשר חברים אינם רוצים להשתתף בה, אבל יחד עם זה, יהיה זה בניגוד לחובתי אם לא אקיים ישיבה זו.

אין סיבה לדחות את הישיבה.

י. בדר:

מכחינה פרלמנטרית יהיה זה בסדר במאה אחוז. וסחר אוכל להגיד לעתונות ולעם כולו על כך. הכל יודו שהצדק היה איתי.

ז. סוזאייב:

אני מבין שסטעמים פורמאליים קצת קשה לדחות ישיבה, אולם אני רוצה להעיר בענין זה. זוהי לפעשה הישיבה הראשונה בסידרת הישיבות בעניני התקציב. תחיימנה ישיבות רבות בענין זה ללא הצבעות. יהיה זה קצת סוזר אם יסבו בישיבה מר ספיר, מר בדר, מר לוין, אני והיו"ר הסוכובד.

היו"ר י. גורלי:

לפני כניסתך אסרתי כי אני שותף לתרעומת הזאת ואמצא דרך מתאימה בכדי להביא את הדברים לידיעת חברי הוועדה. מאחוז בכל האמצעים שהדבר לא יישנה.

ז. סוזאייב:

אני מציע לחבר הכנסת בדר לתת ליו"ר שנסה.

י. בדר:

אני מאד מעוניין בהצבעה הזאת.

היו"ר י. גורלי:

איני רוצה להצביע את הצעתך. אם החברים היושבים פה יבקשו לדחות את הישיבה - אנעל אותה ללא הצבעה.

י. בדר:

היום שוין פורים. אני חושב שאין מקום לקיים ביום כזה ישיבה. יש אנשים דגיסיים לענין זה.

באו לשה חברי וועדה, ולמה לבזבז את זמנם?

היו"ר י. גורי:

אני יודע מה יהיה להבא. אילו פטוח תהיינה. הרוב יגביל את זכות הדיבור

י. בדר:

לשלש דקות. אני בטוח בזה.

הייתי רוצה לעשות מלחמות בענינים יותר רציניים. חבר הכנסת בדר צודק, אולם איני יודע אם כדאי לעשות בענין זה מלחמה.

י. ספיר:

בישיבה הקודמת פתחנו בדיון על מס ההכנסה. נשאלו שאלות. אני מבין שאם יש חברים שאינם מסתפקים בהצבעות אלא רוצים להציע הצעות ולהתווכח עם הצעות הממשלה.

היו"ר י. גורי:

אני מציע לדחות זאת למחר. כל סעיף שאלוני יעמיד אני מציע לדחות למחר. אני מציע לדחות את הישיבה. היום שושן-פורים, ואני מניח כי מספר חברים לא יבוא.

י. בדר:

הודעתי על כך ואיט לא התנגד. אתה הצעת לדחות את הישיבה. על הנימוק אין אנו מצביעים, ולא חשוב הנימוק.

היו"ר י. גורי:

איני יודע עד כמה ההצבעה על דחיה היא בסדר מבחינת הנוהל. אולם אם שני חברים של הוועדה מבקשים לדחות את הישיבה - אין זה ענין של הצבעה אלא לשיקולו של היו"ר.

י. ספיר:

תשפטו אותי כאשר תשפטו, אולם אני חושב שאסור לי לעשות זאת. אני מבקש לא להכרחני בענין זה.

היו"ר י. גורי:

אני חושב כי לגופו של ענין הצדק אתך, ומסוים כך דווקא אני מבקש לא להעמיד זאת להצבעה. אני עוד יותר סגור סתור על כך, אבל אסור לנו לבזבז את הזמן.

בענין זה.

אולם אי אפשר להפוך את הדיון בתקציב לטכס.

י. בדר:

איני רוצה להצביע נגד הצעה צודקת לגופה.

היו"ר י. גורי:

ואני בטוח שאם נדחה הפעם נבטיח פורום שלא עד סוף הדיונים.

י. בדר:

אני מציע שתי הצעות: (א) גם אם יבואו חברים אחרים באיחור כה רב נקיים את הישיבה היום עד שעה מסויימת, נניח עד שעה 18.00. (ב) על יו"ר וועדת הכספים להודיע לכל החברים שישיבות בהרכב כזה לא תתקיימנה. יסטס הדבר בתור אזהרה.

י. ספיר:

אני מוכן לקבל הצעה כזאת. אנו עוברים למס ההכנסה.

היו"ר י. גורי:

אני מבין שנתקבלה הצעתו של חבר הכנסת ספיר.

י. בדר:

אני רוצה להזכיר ליו"ר, שכאשר דנו על התקציב הנוסף ביקשתי להזמין את נציב השירות ולבקש ממנו פרטים על קבלת עובדים נוספים למנגנון שירות המדינה מסיבות פוליטיות. אדוני שלל אז את הקשר שיש לענין זה ולתקציב הנוסף. הסברתי את דברי והצבעתי על הקשר. אדוני הסכים שיש קשר והבטיח לקיים דיון טוקדס. בא נציב השירות, נשאל סאה שאלות, שתשובה לכמה מהן אפשר היה למצוא גם בדו"ח שלו מס' 5, אבל לשאלה זו לא נתן תשובה. אני רואה כי הענין הזה אינו עומד על סדר היום. אני מבקש מאדוני להעמידו.

על סדר היום: פטור מס הכנסה, סלווה חובה, תנועת העובדים במשרדי הממשלה ועוד, אבל היו כמה הצעות שהועברו לוועדת הכספים על ידי הכנסת. היה מי שטען שזוהי בבחינת קבורה, אבל קבורה זו נעשתה בצורה של לוייה. העניינים הללו נמצאים למטה, בטרחה, ודיון בהם בחושטאי יהיה מחוסר הגיון. יש דבר שאני רגיש לו במיוחד, והוא: חברת נפט. הדבר הוא דחוף, ואי אפשר לדחותו. צריך לדון בו בטרם תירשם החברה ותקבל רשיון.

אני מבקש מאדוני להשיב מתי יתקיימו הדיונים בשאלות חשובות אלה.

היו"ר י. בורי: לענין תנועת העובדים במשרדי הממשלה. חשבתי כי מיד עם גמר הדיונים בתקציב ההכנסות, עוד טרם נעבור לדון בתקציב ההוצאה, נקיים דיון זה.

אשר לענין נפט. קיבלתי מכתב מוועדת הכנסת, כי נתקבלה על-ידה החלטה להרכיב וועדת משנה משתי הוועדות: וועדת הכלכלה וועדת הכספים. על וועדת המשנה יוטל לברר את השאלה הזאת. בישיבת וועדת הכספים אציע את ההרכב מטעם וועדת הכספים שישתתפו בוועדת המשנה.

לשאר הסעיפים. אפשר למינכם לשלש טוגים: (א) סעיפים שאגב הדיון בתקציב נדון גם בהם, כמו: חוק סלווה חובה, הצעת חוק מס עזבון וכו'. אלה צמודים לתקציב. (ב) וסעיפים אלה צריך לחלק לשניים: 1) חלק הצמוד לדיונים של התקציב, כמו: ספר הנישומים הצמוד לדיון במס ההכנסה, ענין סקורות הצמוד לדיון בתקציב הפיתוח, טאב האשראי שיש לו אמנם קשר גומלין אולם פחות הדוק. (ג) אולם יש סעיפים שלא נוכל לדון בהם במסגרת התקציב, ונצטרך לדחותם. ענין פרדס בחסכון למשל. ענין הסוכנים והטיפול בקניות במסגרת השילומים. אפשר אמנם לוטר כי כל דבר הוא סעיף תקציבי, אבל למעשה אין זה כל כך שייך לדיון על התקציב.

אין לנו ברירה. אנו חייבים לסיים את הדיון בתקציב עד שתיכנס הכנסת לפגרה. וועדת הכספים חייבת לעשות כל טאמץ כדי לסיים את העבודה. זוהי חובתנו. הכנסת הטילה זאת עלינו.

י. בדר: יש החלטה כזאת שחובה עלינו לגמור?

היו"ר י. בורי: זה סתבר מאליר. הכנסת החליטה שמיד לאחר הרצאת שר האוצר נכנסת וועדת הכספים לדיון.

י. בדר: יש הבדל מהותי בין דיון על סעיפים כאלה לבין דיון על התקציב. בודאי שאי אפשר לשלב כמה טן הבעיות עם התקציב.

יש דברים חשובים ודחופים. בעיני הם יותר דחופים מאשר התקציב עצמו. אני מתכוון לארתם נושאים שהועברו אלינו על-ידי הכנסת. לאלה יש עדיפות גם מבחינת הזמן.

י. ספיר:

אין האופוזיציה של הוד-סלכותו אחרות
על כך שהאוצר, או הקואליציה, לא יכלו

להביא את הדבר קודם.

י. בר:

לפי התקנות בינואר.

י. ספיר:

גם האחריות על גמר התקציב נופלת על הקואליציה
ולא על האופוזיציה. אולם אני קובע כי גם
לאופוזיציה כמו לקואליציה יש אותו ענין והסתייגה לא תישאר ללא תקציב.
הצענו הצעות מעשיות איך לדון בתקציב בצורה מכובדת. הצענו לא נתקבלה.
הטעמים לא היו טכניים אלא פנימיים של הקואליציה. דיון על תקציב יכול
להיות מכובד ולא מכובד.

דבר שני. רובם יל העניינים אשר הסליאה של
הכנסת העבירה אותם לוועדת הכספים היא לפי יוזמה ותביעה של האופוזיציה.
יוצא, שהרוב ישתמש בזכותו להצביע בשעת הצורך, ובינתיים יצא באופן מעשי,
שכל ענין שהאופוזיציה העבירה דרך הסליאה - ייסעך או יופיע אחרי הזמן.
אני חושב שאין זה הוגן. איני גורס שהצבעות של רוב צריכות להיות מכוונות
לעשיית סבוטג'ה לכנסת עצמה. ששום כך יש באטת תביעה, שאותם העניינים
שהועמדו על הפרק בסליאה והועברו לוועדה - יהיו נידונים, ולא יידחקו
לקרן זרית. נדמה לי שאפשר לעשות את כל העבודה בוועדת הכספים לבלתי
אפשרית, אם רק רוצים בכך. אני ספנה את הדברים אליך, אדוני היו"ר.
אני אומר, הקואליציה צריכה לבחור או שהיא תחליט באופן הוגן גם לדברים
שהועברו אליה על ידי האופוזיציה, או שתחליט למעוך כל דבר שאינו לפי
רצונה, ואז יהיה זה שחק חופשי.

היו"ר י. גורי:

אני מסכים אתך, שאם הכנסת החליטה להוריד
משהו מעל סדר היום - טוב, אבל אם היא החליטה
להעביר את הדבר לטיפול בוועדה - על הוועדה לעשות כל מאמץ ולספל בענין.
אני נהגתי לעשות כך ולא להשהות את הדיונים בהצעות לסדר-היום שהועברו
לוועדת הכספים. אולם כשפעבירים את הדבר לוועדה משותפת - זה הופך
לענין יותר סטובך, ודוחה את השאלה לשבועות ואפילו לחדשים.

צריך לעשות מאמץ כדי לסיים את כל הסעיפים
הקשורים במידה מסויימת בתקציב, אבל גם אם נעשה מאמץ כזה - יישארו כמה
סעיפים שלא נצליח לסיים את הטיפול בהם ונצטרך לשבת עליהם אחרי הפגרה.
ברור לי כי בצון הכנסת להביא את התקציב לפני צאת הכנסת לפגרה. ואם
זה רצונה של הכנסת - הרי סעיף התקציב עדיף על כל שאר הסעיפים.

ענין נפטה לא יפריע לעבודתנו. הענין יהיה
בטיפול של וועדה משותפת. זה אמנם יטיל מעטסה נוספת על אותו חלק
סחברי הוועדה שישתתפו בוועדת הששנה.

ז. סנזאייב:

מאיסתי החלטת וועדת הכנסת על הקמת וועדה
משותפת?

היו"ר י. גורי:

לפני שבוע ימים נתקבלה הודעה.
כן הקימונו וועדה משותפת לשאלת היחסים
בין השלטון המרכזי והשלטונות המקומיים. אם נקים את הוועדה בענייני
נפטה - ברור שעל כמה מחברי וועדת הכספים תוטל מעטסה נוספת.

י. ספיר:

הקיימת אפשרות למנות סטעם וועדת הכספים
לוועדה המשותפת לאו דווקא חברי וועדת

הכספים?

היו"ר י. גורי:

אם זו וועדה הסטייטת את מסקנותיה וטניחה
אותם על שולחן הכנסת - זה בלתי אפשרי.

י. ספיר: מה ההודעה של היו"ר ביחס לאותם הסעיפים הנמצאים עכ"יו מתחת לקו ויש חביעה שיהיו נידונים לפני תום המושב הזה של הכנסת?

היו"ר י. גורי: אמרתי כבר. פרדס נחסכון ומקורות, שני סעיפים אלה אני יכול לציין. שאר הסעיפים - אין להם קשר כה הדוק כמו לשני אלה עם התקציב. הם אמנם יכולים להשתלב אבל אין הכרח שישתלבו. סוכנים למשל, הגדלת הפער במאזנו המסחרי וכו'.

י. ספיר: אני יכול גם לא לקבל הנחה זו. למשל ענין זה של סוכנים. לצבור מסויים יש ענין שיתקיים דיון בשאלה זו. יתכן ואתם מסכימים לוותר על הדיון מפני שאין זה מענין את הקואליציה, אולם אני יכול לדרוש כן לקיים דיון כזה.

היו"ר י. גורי: תעמוד השאלה: מה עדיף?

י. גורי: מתחיל מאותו סעיף שאני מבקש לו תשומת לב, ומתכוון אני לדבר ההסבר בעמוד 47. כמעט כל ההכנסה מן השלמים תהיה גם בשנה הבאה על חשבון השנה השוטפת... באשר לעצמאים וחברות - יש לצפות שחלק התשלום על חשבון השנה השוטפת ילך ויגדל. מתוך 73 מיליון ל"י ניתן לאסוד את חלק ההכנסות מן התשלומים הרבע-שנתיים השוטפים ב-25 מיליון שהם קרוב ל-35% מכלל הכנסות העצמאיים. הסכום הנותר של 48 מיליון ל"י ייגבה על חשבון השנים הקודמות.

יוצא שב-9 חודשים קיבלו 27 מיליון: שמונה מיליון על חשבון השנה השוטפת ו-19 מיליון על חשבון שנים קודמות. מן העצמאיים רוצים לקבל בשנה זו 73 מיליון: 25 על חשבון השנה השוטפת ו-48 מיליון ל"י על חשבון השנים הקודמות. יוצא מכאן, כי רוצים לגבות בשנה זו על חשבון שנים קודמות פי שתיים מאשר גבו בשנה זו. והוא הדין לגבי הסכומים השוטפים. כל תוקף העלאת אומדן המס הוא בעצם בנוגע לעצמאים. 48 מיליון ל"י רוצים להטיל עליהם - גביות על העבר. סוף סוף גביות על העבר, על אף הרצון הטוב של שלטונות מס הכנסה, אינם מעיין ח"י. אפשר מתוך רצון טוב של אדמיניסטרציה להטציא חובות, אבל גם הן תמתימנה. וכסתתימנה - מה יהיה על המסק?

א. אפרתי: בספיק לדון בכך אז.

י. גורי: תשובה כזאת הייתי רוצה לשמוע מפי נציגי האוצר. תשובה מענינת מאד.

אני יודע כי הוחלט לא לגבות במסך שנה אחת יותר מאשר תשלומים עבור שתי שנים. יוצא מכאן כי מנסים לגבות יותר. רוצים במסוצע לקבל בשנה אחת בעד ארבע שנים. אני מצטער על כי מר שרף איננו. איני מבין למה אמר דברים הטנוגדים למספרים המופיעים פה.

ועתה להודעה המוזרה של מר שרף בענין תיקון חוק מס ההכנסה. הוא אמר, כי הקלות שתוכנסה לחוק זה לא תשפעה על האומדן. נניח שנחלים כי המס יוקטן בעשרים אחוז - האם זה לא ישפיע על האומדן? איני מניח. כי מר שרף אומר דברים אלה רק בכדי להוציא את הצעת החוק מכלל דיון בוועדה, אבל מחפש אני לי את הסיבה. ואני רוצה לשאול את ד"ר ברוש: מה האמת בנוגע לשיטת קיצנות בענין אזורי-השומה. הסברה שלי היא כזאת: אם ד"ר ברוש ידע שהחלטנו כאן על 185 מיליון כאומדן מס ההכנסה, הוא יחלק את הסכום ויטילו על אזורי השומה השונים, ומכל פקיד שומה יצפו שישג את חלקו באומדן, ובמסך כל חודש - חלק מסויים. אם זוהי השיטה - מבין אני את מר שרף. ואם לא - מה ההסבר? זה מכבר חשבתי שאין ערך לחוק מס ההכנסה. גלמה היה לי

וולי בצדק כי העוזרים שלך קובעים את הכנסתו של האדם לפי הידועה, ולא את סומה לפי ההכנסה.

אני רוצה לשאול על פרטי ההסכמים שנעשו עם מוסדות חברות. השתדלתי לקנות ידיעות במסך זה, אולם לצערי לא עלה בידי. לא ידעתי היו הסכמים עם מוסדות וחברות שלפי החוק חייבים לנהל פינקסאות ולפרסם ת הרוח"ות על מס הכנסה אפילו ברבים. אמר מר שרף, כי דבר זה הופסק עוד פני שלט שנים, אולם הייתי רוצה לדעת מה היה תוכן ההסכמים ואיך נעשו? ני יואל בעיקר על סולל-בונה. הייתי רוצה לקבל אינפורמציה בענין זה, י הדבר נראה לי כחסור.

סוזאייב:

כמה שאלות.

מה תוכן ההסדר של שלטונות מס ההכנסה עם בעלי מלאכה. קראתי על כך ב"מעריב" ואני רוצה לישוע זאת מסך, אף להביע את שתומסותי. לא יתכן שעל דברים שאנו מנהלים פה ויכוחים, פעם, פעמים, לש פעמים, דיונים בהם אתם באים ואומרים שלא יתכן למלא הדרישות ולספק תביעות, תופיעה למחרת היום ידיעה בעתונות כי על אף סרובכם הגעתם להסכם. ראתי בשמחה ידיעה זו. שמחתי ששלטונות מס ההכנסה הכירו סוף סוף בהגיון בצדק, אם כי למעשה הדרישות נתמלאו כי איימו בשביתה. כנראה זו שיטת שכנוע היעילה כיום. אם זוהי שיטת השכנוע אגיד ליהודים: אל תפנו אלי לא איימו בשביתה, ותטיגו כל אשר תרצו. הייתי רוצה לדעת כל פרטי ההסכם. ראתי ידיעה זו ביום ו', לא הופיעה כל הכחשה מצד שלטונות מס ההכנסה. יום ו' נכתב ב"מעריב" בפירוש, כי שלטונות מס ההכנסה הגיעו לידי הסדר מ ארגון בעלי המלאכה בכמה סעיפים: שאלתי היום אחד מחברי המרכז של עלי המלאכה על כך. הוא ענה לי: מה שכתוב ב"מעריב" הוא נכון, כך הוא. נ נאמר באותה ידיעה כי הוחלט להאריך תשלומי הפיגורים לתקופה יותר ארוכה. נו מנהלים על כך טאבק זה זמן רב, ועתה מאחורי גבינו בקבעים הדברים - ה דבר אחד.

נקודה שניה. מה אתם עושים עם יהודי פשוט שקבעתם בר את המס לפי תחשיב מסויים, והוא שילם מס זה במשך חמס שנים, ופתאום יום בהיר ביקשתם הצהרת הונו וראיתם כי הרכוש שלו גדול הרבה יותר. מה נוהג במקרה כזה? אני מתכוון לסולל בונה. אם לגבי סולל-בונה היה הטכס, לפי תחשיב מסויים הוא היה צריך לשלם מס של 2,5% ואחר-כך של 4%, מכל הודי מסכן, בעל קיוסק, אתם דורשים הצהרת רכוש כדי לבדוק אחר-כך את תחשיבוליהויותו עם המס - האם פניתם פעם לסולל בונה וביקשתם ממנו הצהרת כוש כדי להיווכח אם נכון התחשיב עליו גביתם את המס אם לא? אם לא עשיתם נ - אני פונה אליכם באמצעות וועדת הכספים לעשות את הדבר. ואם אינכם כולים לעשותו - הסבירו את הסיבה.

מר שרף דיבר על הקיבוצים. הוא הביא גם כמה וגמאות: דגניה, כנרת גן-יסואל ועוד. מן המושבים לקח את כפר ויתקין נהלל. ביקשנו טפנו לקבל מספרים גם על קיבוצים שיש להם תעשייה. אני ואל במיוחד על גבע. לי יש חשש כי המספרים בהם נקט חבר הכנסת אפרתי על נמת הכנסת אינם כל כך נכונים. אני חושש כי הוא הוטעה, והמספרים היו בידו לא היו מדוייקים. אני מבקש על כן מספרים על גבע בשנים 1952-5 ו-1953-4. כן מבקש אני מספרים על אפיקים. לקיבוץ זה תעשייה דולה ומכובדת.

ר' ברוש:

לא אוכל להשיב על שאלות אלה אלא לאחר קבלת רשות. אני קיור לחוק ולא לבקשות של חברי וועדת כספים.

יו"ר י. גורי:

לידיעתך ד"ר ברוש: בישיבה הקודמת הביא הממונה על הכנסת המדינה שורה של דוגמאות. יכולים חברי וועדה לפרט שאין הוא רואה את עצמו קשור בענין זה לסודיות ולחוק. אחרת - א היה מוסר אפילו דוגמה אחת. כיוון שכך - יכולים חברי הוועדה לשאול אלות ולקבל תשובה.א

סוזאייב:

שאלה אחרונה. הגבייה מעצמאים תגיע בשנה הבאה ל-73 מיליון ל"י. העליה בהכנסות מעצמאים מגבילה

מתוך הנחה שההכנסות טעצמאיים יעלו באותו אחוז כמו שתעלינה ההכנסות של שכירים, ומפני כך אתם עומדים לגבות סכום כזה וכזה?

הי"ר י. גורי: הם רואים קשר גוטלין בין שני אלה.

ז. סוזאייב: אם זוהי הנחה השאלה היא חמורה, כי המציאות היא אחרת ומנוגדת להנחה זו. אתם בונים את ההכנסות על הנחה מאד צולעת. אתם קובעים כי הכנסות העצמאיים בשנת הכספים 1956-57 תעלינה באופן מקביל לעליית הכנסות השכירים.

שאלתו של חבר הכנסת בדר היא חמורה עד מאד. אתם אומרים כי לפי התכנית יש לקוות שבשנת 1957-58 יחוסלו כל הפיגורים. מר שרף אמר לאחר שנשאל שבעוד כמה חודשים יוכל להמציא לנו חומר על ההכנסות היוטפת של כל המפרנסים במדינה. אם היום, כאשר עול המסים כל כך מורגש, מורכבת ההכנסה בחלקה הגדול מפיגורים, מה נעשה בעוד שנה? המס הוא כבר גם היום, ואין מקום להכביד עליו עוד יותר. האם אין אנו צריכים להזהיר את שר האוצר ולבקש ממנו לדאוג גם לשנה הבאה?

י. ספיר: נמסר לי כי לגבי יומות שנים קודמות שביחס אליהן סיכמו, גבו וגטרו, חוזרים עכשיו ומבטלים את היומות הסופיות האלה וביגשים לבדיקות מחדש. איני יודע מה אומר החוק. אם זה נכון - פירוש הדבר שההסדר שעושה המשרד אינו מחייב. אני שואל: עד כמה ובאיזו מידה מחייבים ההסכמים שנעשו את המשרד.

ד"ר ת. ברנש: יורה של שאלות מאד מכובדות, ולא תעזור לי כל מוסחיות בחוקי מס ההכנסה. איני יודע אם אוכל להשיב על כל השאלות עכשיו.

אמר חבר הכנסת בדר כי כיום מסלם העצמאי לפחות פי שלשה. אני רוצה לציין כי הסכומים שניחנו פה לגבי תשלום מפרעות על ידי עצמאים אינם התשלומים המלאים. הואיל והובטח פעם שלא ידרשו מעצמאי לשלם במשך שנה אחת יותר מאשר שתי שומות יוצא שאין הוא יכול לשלם את המפרעות, או שהנו מפרג בהפרשי השומות.

אני רוצה לתבינו אחת ולתמיד מה פירוש על חשבון שנים קודמות. רבותי, מהי המציאות, וזוהי המציאות גם לגבי העצמאי, גם לגבי החברות וגם לגבי קיבוץ. מגישים דו"ח. דו"ח זה לגבי עצמאים באחוז ניכר תמונתו מספר במסבצת אחת מתוך עשרים מסבצות. אנו מכניסים לטבצת זו סכום, נניח 2100 ל"י. חברה שאינה מגישה דו"ח - מגישה מאזן, חשבון רווח והפסד וכל הכרוך בכך. דו"ח זה צריך לברוק, ובתיק זה צריך לטפל. לגבי ביטום המקיים ומנהל מערכת שלמה של חשבונות - צריך לבקש את כל הספרים. העבודה היא מאד מסובכת. יושבים לפעמים שבוע, שבועים במקום אחד. בודקים לא רק את הספרים ואת המספרים. בודקים גם את תנועת החוסרים, וכך מוכיחים לעתים לנייחום שאין הספרים בסדר. לגבי עצמאי שאינו מנהל חשבונות - רשום סכום של 2100 ל"י. נגשים לבדיקה, ובודקים מה שניתן לבדיקה. אחר-כך מסתמכים על מיטב הייפוט והנסייון. אם מגיעים לסכום יותר גדול אומרים ליהודי: טעית. יש אפשרות של ערעור בפני וועדה צבורית. דבר זה קיים לגבי אחוז גדול של תיקים.

היו פיגורים רבים. אנו מקווים לגמור עד סוף אפריל את שנת ההכנסה 1953-54. אם אמר מר שרף שאנו מקווים להגיע למצב מעודכן הוא צדק. אנו מקווים שעד סוף 1956 נגמור את הפיגורים עד להכנסה של 1954 ועד בכלל, ונתחיל בשנה הבאה את הטיפול בדו"ח על הכנסה של 1955 שאותו נקבל החל טיוני עד אוקטובר 1956, וזה כבר מצביע על מצב מעודכאן. כמובן שעכשיו אנו מחיישים את היומה. דומני שבשנה הבאה נוכל לגבות את המפרעות ביחס עם הפרשי השומות, וברוב המקרים הפרשי השומות עם המס.

טר שרף באומדן שלו ביסס את הסכומים האלה, כי על סמך ספר הנייטוטים המפורטם עיינו לנו חשבון. הגבייה בטופו של דבר באה מהיוטה. ראינו כי הנייטוטים במשכורות העצמאיים והשכירים היו בערך אותם הנייטוטים. דמיון זה היה גם בשנה לאחריה. ראינו איפוא כי הפוטנציאל של השומות לגבי עצמאיים דומה לסכומי הנייטוטים מהמקור, מהשכירים. איני מדבר על חברות. על סמך זה עשה טר שרף את האומדן, שמהעצמאיים אפשר יהיה לגבות בערך אותו סכום לרבות חלק מהפיגורים.

למה התכוון טר שרף באומדן, כי התיקונים לא ישפיעו על האומדן? - הוא התכוון לאותם התיקונים שאנו טביאים עכשיו לסמסלה. אתמול התקיימה הישיבה הראשונה של וועדת השרים הכלכליים בענין זה. התיקונים עתה הם קטנים, את הרפורמה הגדולה נביא בשנה הזאת. בהצעת התיקון עכשיו אין כל סעיף המשפיע על הגבייה. יש בה רק סעיפים טכניים, יש בסיון להסדיר אחת לתמיד את ענין האגודות השיתופיות לשיווק. יש בה הצעה לחלק את הטפרעות ל-10 תשלומים חודשיים, כל תשלום - 10%, הצעה לשלוח את הדו"ח בטוף סאי פרי לאלה המנהלים חשבונות סלאים.

י. בדר: האם יש שם סעיף בנוגע למשפחות גדולות?

ד"ר א. ברנש: אין.

היו"ר י. גורי: נתקבל הרושם מדבריו שהכוונה היא להביא אחרי הפגרה הצעה בה יש הקלות למשפחות סרובות ילדים.

ד"ר ת. ברנש: לא לגבי שנה זו.

לגבי סולל בונה. בענין זה נאסרו כבר כל הדברים. האם לא ידוע שהיו אנו מקבלים את החשבונות בכל המקרים? מה שקרה לגבי סולל-בונה קורה לפעמים לגבי כל קבלן אחר גדול, כי דווקא במקרה של קבלנים קשה מאוד לבדוק את החשבון. הדבר קשור בתנועת חוטרים טנקום בנייה אחד לשני. לגבי כל קבלן גדול אנו צריכים לעשות את השומה לא לפי הספרים, לא לפי הדו"ח המראה את הרווח, אלא יותר מזה.

י. ספיר: נאמר כאן על ידי טר שרף שנפקדו כל ההסכמים שהיו קיימים עד לפני שלש שנים. הוא הוסיף ואמר, שלא רק במקרה של סולל בונה נהגו כך אלא גם במקרים אחרים. השאלה היא: מדוע לגבי סולל-בונה היה הכרח להניח את הספרים הצידה ולומר: עכשיו בואו ונערוך הסכם? אם היתה זו שיטה רצויה אז - מדוע לא תמשיכו בה היום, ואם היתה פסולה - מדוע עשו זאת אז?

ד"ר ת. ברנש: הסיבה - העדר כוח אדם מקצועי. כשאני בתמייתי תפקיד זה היה לרשותי כבר כוח אדם מקצועי, וזוהי הסיבה.

היו"ר י. גורי: בסכים כולנו כי יש לשים את הדגש על ביטום האומדן. עלינו לראות איך נקבעו 180 מיליון ל"י אלה.

י. בדר: לא זה הנוהג בדיון על תקציב.

היו"ר י. גורי: אני חושב שצריך לתת לד"ר ברנש להתרכז בנקודה זו.

י. בדר: אבל ענין זה של סרלל בונה הוא מאוד טענין.

התלוננו לפנינו מרות על כי בדקנו את בנק לאומי.
ובכל זאת בדקנו אותו.

ד"ר ת. ברנש:

אשר לבעלי סלאכה. לא נעשה כל הסכם. לא קראתי
אמנם את הידיעה שהופיע ב"מעריב" אבל אני מוכן לאשר כי לא נעשה דבר.
מה הובטח להם? - הובטח להם דבר אחד, שבעל סלאכה לא ייאלץ לשלם תוך
שנה אחת יותר מאשר שתי מיכסות מס.

דבראשני. הוקמה וועדה צבורית בה ישבו שני בעלי אג
סלאכה, איש צבור אחד ופקיד יוטא. אין זה אלא מעין וועדה צבורית.

אשר למפרעות. הואיל ועשו להם שומה על 1954-55,
אז המפרעה במרץ היא בגבול של 25%, ואם השומה הבטיסית היא זו של
1953-54, כלומר הכנסה של 1952, יצא 375% לפי הצו.

אולי אפשר לקבל את עקרונות ההסכם?

ז. טוואייב:

בודאי.

ד"ר ת. ברנש:

הוסכם בינינו לסיים את הישיבה בשעה 6.00.
אני מבקש מהיו"ר להעביר את הדבר לידיעת

י. ספיר:

שאר חברי הוועדה.

אסביר לאותם החברים שלא היו בראשית הישיבה
מדוע אנו מפסיקים את הישיבה בשעה 18.00.

היו"ר י. גורי:

עוד דבר אחד. דנו בענין ספר הנישומים. קיימנו
2-3 ישיבות כאשר חידשנו את עבודתנו לאחר פגרת הקיץ והחגים. אמרנו
כי נסכם אותם בצמידות לדיון בתקציב. אני מבקש מאותם החברים שיש להם
הצעות תיקון - להכניסן. הייתי רוצה לקבל את ההצעות לספר הנישומים
כדי שנוכל להביחן על שולחן הכנסת.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 18.00.